

ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΜΕΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΕΤΟΣ Α' ΑΡΙΘΜΟΣ 14	ΙΔΙΟΚΤΗΤΑΙ } Κ. Δ. ΣΩΤΗΡΙΟΥ	ΓΡΑΦΕΙΑ :	ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡ. 2
ΑΘΗΝΑΙ 30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1935	ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΙ : } Μ. ΠΑΠΑΜΑΥΡΟΣ	ΟΔΟΣ ΘΕΩΝΟΣ 6 - ΑΡ. ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ 22.018	

ΤΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΛΑΜΠΕΙ ΚΑΙ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΚΑΝΕΙΣ ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΝΑ ΜΗ ΘΕΛΕΙ ΝΑ ΤΗΝ ΙΔΕΙ

ΑΠΟ ΤΟ ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ G. BERTIER, ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ DES ROCHES ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ

Πολλοί, παραπολλοί ακόμη και σήμερα, υποστηρίζουν πως το νέο «το δημιουργικό» σχολείο δε μπορεί να ευδοκιμήσει, παρά μόνο στις μεγάλες πόλεις. Είναι πολύ δύσκολο, αν όχι αδύνατο να λειτουργήσει με καλούς καρπούς στα χωριά και στα μικρά μέρη. Γιατί οι εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες και προπάντων οι οικονομικές που χρειάζεται, μόνο στις πολιτείες μπορεί να δημιουργηθούν. Τι κρίμα, λένε, να περιορίζεται η ευεργετική δράση του μόνο σε λίγα παιδιά. Τι κρίμα να μη μπορούν να διαπαιδαγωγηθούν σύμφωνα με τις αρχές του δημιουργικού σχολείου όλα τα παιδιά του λαού και να πάρουν την πλούσια και δημιουργική μόρφωση, που δίνει το νέο σχολείο.

Η ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΤΟΥΣ ΣΤΗΡΙΖΕΤΑΙ ΣΤΗ ΡΟΥΤΙΝΑ

Η αντίληψη όμως τούτη δε μπορεί να σταθεί. Δεν είναι παρά μια παρήγορη δικαιολογία για την αδράνεια όσων δεν κατάλαβαν την ολοφάνερη αλήθεια, την ουσία του δημιουργικού σχολείου. Και όσοι πρωτοπόροι παιδαγωγοί, και πρώτα απ' όλους ο Dekroly, ίδρυσαν νέα σχολεία, είχαν πολύ ευγενικότερη φιλοδοξία. Ο σκοπός τους δεν ήταν να ευεργετήσουν τα λίγα προνομιούχα παιδιά ανά φοιτούντα στο σχολείο που ίδρυσαν. Το ιδανικό τους ήταν να αχτινοβολήσει το σχολείο τους πολύ πλατύτερα.

Ήθελαν με το πειραματικό τους σχολείο να τονίσουν σ' όλους τους γονείς και τους δασκάλους, πως όλα τα προβλήματα, που γεννάει η αληθινή ανατροφή και μόρφωση του παιδιού, πρέπει να ξαναλθούν από την αρχή. Ήθελαν να αποδείξουν επάνω στην πράξη πως η λύση που έδωσε η παλιά Παιδαγωγική είναι βλαβερή τις περισσότερες φορές για τα παιδιά, και πως υπάρχει μια άλλη λύση, βγαλμένη από την πειραματική μελέτη του σωματικού και ψυχικού οργανισμού του παιδιού, που πρέπει όλοι να την παραδεχθούν και να την εφαρμόσουν. Ήθελαν λοιπόν με το σχολείο τους, που ίδρυσαν, να ανοίξουν το δρόμο για την ολοένα πλατύτερη διάδοση του νέου σχολείου, του δημιουργικού. Και όλα τα σοβαρόφωνα επιχειρήματα, που φέρνουν ακόμη και σήμερα, όσοι αντιδρούν ή δεν πιστεύουν στο άπλωμα του νέου σχολείου, όλα είναι σοφιστικά. Γιατί ούτε οι κατάλληλοι δασκάλοι, το εμπύχο υλικό, ούτε τα χρήματα λείπουν, ούτε είναι αλήθεια, πως το νέο σχολείο είναι το σχολείο για τα πλουσιόπαιδα. Στην πραγματικότητα ένα είναι το εμπόδιο στη διάδοση του νέου σχολείου: η αδράνεια των όσων δυσπιστούν, ή ρουτίνα των όσων αντιδρούν και το προσκόλλημα τους στην τροχιά του παλιού σχολείου.

ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΚΡΕΜΙΣΘΕΙ

Μπροστά τους ορθώνονται τόσα και τόσα πειραματικά σχολεία. Ό,τι γίνεται εκεί, μπορεί να εφαρμοσθεί σ' όλα τα σχολεία, με λίγο ή πολύ τα ίδια αποτελέσματα. Οι πρωτοπόροι Παιδαγωγοί με τα σχολεία που ίδρυσαν, καλούν όλους τους δύσπιστους, τους βουτηγμένους στη ρουτίνα, να ιδούν και να εξετάσουν τους καρπούς της εργασίας τους. Τους προσκαλούν να εμπνευσθούν από το παράδειγμα τους, να σπάσουν τις βαριές αλυσίδες της ανέλευθριάς τους για να κάνουν πολύ πιο ικανά για τη ζωή τα παιδιά, πολύ πιο χαρούμενα και αισιόδοξα και πολύ πιο ευτυχισμένα.

Δεν επιτρέπεται πια οι δασκάλοι, που πραγματικά είναι αποσιωπημένοι στο τόσο ευγενικό έργο τους, να αγνοούν το νέο σχολείο το δημιουργικό, να το κατακρίνουν και να το περιφρονούν. Η αλήθεια λάμπει και κανένας δεν έχει το δικαίωμα να μη θέλει να την ιδεί. Καιρός πια είναι να πέσει το παλιό σχολείο, ή απέραντη αυτή φυλακή, όπου λείπει το φως, ο αέρας, το χρώμα και η χαρά. Έφτασε η στιγμή, να σπάσουν όλοι—γονείς και δασκάλοι—τις βαριές αλυσίδες, που κρατούν αιώνες αιχμάλωτη την παιδική ψυχή.

ΤΟ ΙΔΑΝΙΚΟ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ Η ΑΡΜΟΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Θέλουμε να ανατρέψουμε τα παιδιά μας μέσα στο φως του ήλιου, στα λιβάδια και στα δάση, μέσα στην όμορφη φύση, όπου σπαρταράει η χαρά της ζωής. Και ποδούμε τα παιδιά μας με γερό τώμα και δυνατή τη ψυχή, αρμονικά ανεπτυγμένα, να γίνουν πηγή ευτυχίας και για τον εαυτό τους

και για όλο τον κόσμο. Θέλουμε να βοηθήσουμε τα παιδιά μας να αναπτύξουν το πνεύμα τους μαζί με τα χέρια τους. Πρέπει να γίνουν πρώτα εργάτες, για να μπορέσουν να γίνουν έπειτα τέλει άνθρωποι. Και όσο ψηλά και αν ανεβούν στον κόσμο των ιδεών, πάντα θα νιώθουν μέσα τους βαθειά την ευγνωμοσύνη και την αγάπη τους στον ταπεινό εργάτη, που τους πρωτόδειξε πως να δίνουν στο μέταλλο και στο ξύλο τη μορφή που συνέλαβε το παιδικό τους πνεύμα.

Θα μάθουν τα παιδιά μας με τη ζωή τους να χρησιμοποιούν, όπως ο πρωτόγονος άνθρωπος, όσο μπορούν καλύτερα, όλα τους τα ψυχικά όργανα για να ξεδιαλύνουν τα μυστικά και να διαβάσουν τους νόμους του γύρω των κόσμου. Θα τους δείξουμε τους χίλιους δυο κινήτους που τους παραμονεύουν στο δρόμο της ζωής τους και πως πρέπει να όπλισθούν στο σχολείο για να αντιπάλαιον νικηφόρα. Θα καταλάβουν πως ο γερός άνθρωπος πρέπει να είναι καλός παλαιστής της ζωής. Και σπουδαίο όπλο και πολύτιμο όργανο είναι οι γνώσεις. Θα τις κατακτήσουν τα παιδιά μας μεθοδικά μόνα τους, ακολουθώντας τα ίχνη του αληθινού σοφού.

Και όταν ακούνε για τις ωραίες ιδέες τις κλειδωμένες στις αρχαίες νεκρές γλώσσες, και όταν οι άλλοι τους φωνάζουν πως πρέπει να έσει να τρέξουν να τις βρουν παίρνοντας για κλειδί την αρχαία γραμματική και το συνταχτικό, εμείς γλυκά και ήρεμα θα τους ειπούμε: Μην πικραίνεσθε. Αν έχετε τον καιρό, κάνετε την προσπάθεια αυτή. Είναι όμορφη και πολύ θα ωφεληθείτε. Αν όμως δε σ' εσείς περισεύει καιρός για να μάθετε τις νεκρές γλώσσες, και προπάντων τα αρχαία Έλληνικά και Λατινικά, μη νομίζετε πως όλα πάνε χαμένα, όπως θα σ' εσείς ειπουν μερικοί περιφρονητικά. Μη φοβείσθε. Πάρτε τις σμιλεμένες από τους ανθρώπους ιδέες, αφομοιώστε τις, προσπεράστε τις. Δεχθείτε καλόβουλα όλο τον πλοίο της παράδοσης, μα προσαρμόστε τον στις ανάγκες της σημερινής ζωής. Μη τον θαυμάζετε παθητικά, ζωντανέψτε τον, κάντε τον παραγωγικό με τη γερή σας θέληση, όργανο προόδου και όχι αντίπαλο στα σιμώματα.

Η ΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΧΑΡΑΧΤΗΡΑ

Θέλουμε τα παιδιά μας να γίνουν άνθρωποι με καρδιά, που να ζέρει να αγαπάει. Θέλουμε στο σχολείο να έχουν τον καιρό να μάθουν να αγαπούν, να διαλέγουν και να αγαπούν αγνά και ευγενικά με τη φιλία, για να κρατήσουν αργότερα την ίδια ευγενικότητα και την ίδια διάφανη αγνότητα και στον έρωτα.

Θέλουμε να καλλιεργήσουμε τη θέλησή τους δημιουργικά, να ικανοποιήσουμε τη δίψα τους για δράση, δίνοντας τους ανάλογη ελευθερία, την ίδια που πρέπει να έχουν αργότερα στη ζωή.

Θέλουμε να τα βοηθήσουμε να αγαπήσουν την εργασία τη δημιουργική και να καλλιεργήσουμε μέσα τους τον πόθο να πλάσουν την προσωπικότητά τους όσο μπορούν πιο πλούσια, και με την ικανότητα και την επιθυμία να εξυπηρετήσουν την ολότητα.

Στα σχολεία μας έχουμε εμπιστοσύνη στα παιδιά. Το σχολείο μας είναι το δικό τους σχολείο και η ευθύνη τους μεγάλη. Και πρέπει να μάθουν και να ζήσουν μέσα στο σχολείο τους πως κανένας δεν έχει το δικαίωμα να ζητήσει την ευτυχία του χωρίς να ανυψώσει και την ευτυχία των άλλων.

Η ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΔΑΠΑΝΗ

Το ιδανικό τούτο του νέου σχολείου δεν είναι απροσπέλαστο. Και έχουν την υποχρέωση όλοι οι δασκάλοι και όλοι οι γονείς να το αποδεχθούν. Θα κάνουν και τα παιδιά τους ευτυχέστερα και τον ίδιο τον εαυτό τους. Και θα είναι υπερήφανοι για το έργο τους.

Όλες οι δυσκολίες είναι εύκολο και πρέπει να υπερνικηθούν. Τι κι αν η μεταμόρφωση του παλιού σχολείου σ' απαιτήσει και κόπους και δαπάνες; Καμιά δαπάνη δεν είναι υπερβολική, άμα πρόκειται για την ευτυχία των παιδιών μας. Η νέα γενιά είναι ο συνεχιστής του έργου μας, του πολιτισμού μας, και το χρέος μας είναι να της δώσουμε όλα τα μέσα να προχωρήσει δημιουργικά το έργο μας, και να γίνει δημιουργός ανωτέρου πολιτισμού. Μα ούτε είναι άλλωστε μεγάλη ή απαιτούμενη δαπάνη. Και μου φαίνεται, πως κάτω

από το επιχείρημα τούτο κρύβεται πάλι με άλλη μορφή η αδράνεια των δύσπιστων, που μεγαλοποιούν τα εμπόδια, για να αποφύγουν την εφαρμογή του νέου σχολείου.

Η ΕΞΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΔΑΣΚΑΛΟΥ ΚΑΙ Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Πολύ δυσκολότερο φαίνεται να υπερνικηθεί η βαθειά ριζωμένη πρόληψη για την εξουσία του Δασκάλου. Και είναι αφάνταστη η παρεξήγηση που εξακολουθεί ακόμη και σήμερα να γίνεται της ελευθερίας που δίνει το νέο σχολείο στα παιδιά.

Μα ούτε ο δάσκαλος έχει κανένα κληρονομικό προνόμιο να τυραννεί και να κρατάει με το μαστίγιο της τιμωρίας ύπόδουλα τα παιδιά. Η εξουσία του πρέπει να είναι εξυπηρετική και όχι καταχρηστική. Ο Δάσκαλος ένα σκοπό πρέπει να έχει: Να υπηρετήσει με όλη του την ψυχή τα παιδιά, να τα βοηθήσει χωρίς κανένα υπολογισμό, να απολυτρωθούν από όλα τα εσωτερικά και εξωτερικά εμπόδια, για να ανοίξει ο δρόμος για τη δημιουργική τους ενέργεια.

Ότε πάλι ελευθερία θα εσείς να κάνει το παιδί ό,τι θέλει, όπως διαλαλούν οι αντίπαλοι της προόδου, που θέλουν με αυτόν τον τρόπο να δυσφημίσουν το νέο σχολείο, και που ταυτίζουν την ελευθερία του παιδιού με την αναρχία. Αναρχικός όμως είναι μόνο ο άνθρωπος που ΔΕΝ είναι ελεύθερος, και που επαναστατεί για να αποτινάξει από πάνω του την ξένη επιβολή, που τον πνίγει και τον κατατυραννεί. Ένώ όσο πιο ελεύθερος είναι ο άνθρωπος, τόσο είναι και πιο πειθαρχικός. Γιατί ελευθερία στην ουσία δεν είναι παρά εσωτερική πειθαρχία.

Το ίδιο και το παιδί. Και όσοι διαμαρτύρονται για την ελευθερία που πρέπει να δώσουμε στα παιδιά, ή είναι τυραννικοί, ώστε ανάξιοι να ύψωθούν στο ευγενικό έργο του δασκάλου, ή κρύβουν μέσα τους δουλικό φρόνημα και την εσωτερική αυτή δουλικότητα την προβάλλουν για ιδανικό και στη μόρφωση των παιδιών, και στις δυο περιπτώσεις παρεξηγούν τραγικά την ελευθερία του παιδιού και με τη φράση τους πως το παιδί κάνει ό,τι θέλει εννοούν, χωρίς να το καταλαβαίνουν, πως το παιδί δεν κάνει εκείνο που θέλουν αυτοί. Μα το παιδί είναι ζωντανός οργανισμός με δικές του ανάγκες και έχει υπέρτατη υποχρέωση να πειθαρχήσει στις εσωτερικές ανάγκες στα εσωτερικά του ελατήρια, επειδή μόνον έτσι θα μπορέσει να αναπτυχθεί ή προσωπικότητά του.

ΤΟ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΘΑ ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΕΙ

Μα όλα εμπόδια κι αν προβάλλουν, το νέο σχολείο θα υπερνικήσει στο τέλος κάθε αντίδραση. Φωτίζεται στο δρόμο του από το φως της επιστήμης. Στηρίζεται ακλόνητα στα πορίσματα της ψυχολογίας του παιδιού. Έρευνάει τις ανάγκες της παιδικής ψυχής και προσαρμόζεται και συμμορφώνεται με την κανονική πορεία της σωματικής και ψυχικής εξέλιξης του παιδιού. Και δε θα άργήσει να έρθει η ημέρα που το νέο σχολείο θα κατακτήσει και τους γονείς και τους δασκάλους. Τα αποτελέσματα από την ως τώρα εφαρμογή του είναι πολύ ικανοποιητικά. Τα παιδιά που είχαν την ευτυχία να μορφωθούν στα σχολεία που ίδρυσαν οι πρωτοπόροι παιδαγωγοί είναι γερά στο σώμα με πολύ καλύτερο καλλιεργημένο το πνεύμα τους, και πολύ πιο ευτυχισμένα. Και η ευτυχία των παιδιών μας είναι και δική μας—ή γλυκύτερη—ευτυχία.

Όποιος αγαπάει το παιδί, σ' αγαπήσει και το νέο σχολείο. Δε ζητούμε τίποτε άλλο από τους δύσπιστους, παρά να εξετάσουν αμερόληπτα τα αποτελέσματα του νέου σχολείου. Τότε θα ιδούν με τα μάτια τους πόσο άπλη είναι η θεωρία του πόσο αληθινή ή επιστημονική του βάση, και πόσο ευεργετική ή εφαρμογή του. Μα για να το καταλάβουν πρέπει να διώξουν κάθε προκατάληψη. Πρέπει να λησμονήσουν τον παλιό δάσκαλο, να απαρνηθούν τη ρουτίνα και να ξαναβούν στον εαυτό τους. Και τότε θα διαλυθούν όλα τα εμπόδια, και το νέο, το δημιουργικό, σχολείο θα άπλωθει σ' όλο τον κόσμο και στην πιο απόμερη γωνιά, όπου υπάρχουν γονείς που πονούν για τα παιδιά τους και δασκάλοι άξιοι της μεγάλης τους αποστολής.

Κ. ΜΗΤΡΟΥ

“ΗΜΕΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ”

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΜΟΥΣΙΚΕΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Του Δρα ΙΩΣΗΦ ΔΕΧΤΧΑΔΕΡ

Κάθε τόσο οργανώνεται στη Βιέννη η «Ημέρα της Μουσικής». Η κίνηση αυτή έχει σκοπό, με πλήθος μουσικές παραστάσεις να κέρσει συνειδητή στη μεγάλη μάζα του λαού, και περὶ πάντων της νεολαίας, την ώραιότητα της Μουσικής. Πρὸ πάντων πρέπει ὁ λαός μας και ἡ νεολαία μας νὰ δηγηθῆ καὶ νὰ ἐκδηλώνει τὴ μουσικὴ τῆς ἀπόλαυσης, δηλαδή νὰ παίρνει μέρος στὴ μουσικὴ κίνηση. Κι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ πρέπει νὰ ἔχουν καὶ ὅλες οἱ γυροστές, πού οργανώνουν τὰ σχολεῖα. Στὰ παρακάτω δίνω μερικὲς ὠριόμενες ὁδηγίες, βγαλμένες ἀπὸ τὴς ὡς ἡμέρας «ἡμέρας τῆς Μουσικῆς».

Πρέπει νὰ διακρίνουμε 3 εἶδη ὁδηγιών:

- 1) Σχολικὲς γυροστές, πού γίνονται στὸ σχολεῖο ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ παιδιά.
- 2) Συναυλίες, πού γίνονται ἀπὸ εἰδικούς μουσικούς στὰ σχολεῖα και γιὰ τοὺς μαθητὲς.
- 3) Συναυλίες, πού γίνονται ἔξω ἀπὸ τὸ σχολεῖο και ὅπου μποροῦν νὰ παρθεῖ και τὰ παιδιά τὸ σχολεῖο.

Γιὰ τὸ πρῶτο εἶδος: Προτιμοῦνται οἱ γυροστές πού τὴς παρασκευάζουν τὰ ἴδια τὰ παιδιά. Γι' αὐτὲς ἰσχύουν τοῦτα:

α) Στὴς ἑορτὲς πρέπει νὰ παίζουν μόνον μαθητὲς: Ὁ χορὸς τῶν μαθητῶν, ἡ σχολικὴ ὀρχήστρα, και χωρὶς στὰ μαθητὲς οὐ τραγουδιὰ και μουσικὰ ὄργανα.

β) Πρέπει νὰ ἐκτελοῦνται τραγούδια, πού τὸ περιεχόμενον τῶν ἐξέχει καὶ ποῖα σημασία και αξία, και πού τὸ καταλαβαίνουν τὰ παιδιά και μποροῦν νὰ τὸ ἀποδώσουν και πού, τέλος, ἀνταποκρίνονται στὸ μορφωτικὸ ἐπίπεδο τῶν ἀκροατῶν.

γ) Ὅλη ἡ ἑορτὴ πρέπει νὰ βγαίνει ἀπὸ τὴν καθημερινὴν διδασκαλία.

δ) Πολλὸ σημαντικό είναι, ὅλοι οἱ

μαθητὲς τοῦ σχολείου, εἴτε παίρνουν μέρος στὴν ἐκτέλεση τῆς ἑορτῆς εἴτε ὄχι, νὰ εἰσάγονται στὸ περιεχόμενον τῶν κομματιῶν πού θὰ παρασταθοῦν στὴν ἑορτὴ, γιατί ἔτσι ὄνομα θὰ τὰ καταλάβουν και θὰ τὰ ἐκτιμῶσουν.

Πρέπει πολλὴ νὰ καλλιεργεῖται τὸ δημοτικὸ τραγούδι.

Γιὰ τὸ δεύτερο εἶδος: Ὅπου εἶναι δυνατό, πρέπει νὰ οργανώνονται συναυλίαι γιὰ παιδιά, ἀπὸ εἰδικούς μουσικούς. Ἡ διοργάνωση αὐτὴ πρέπει νὰ ἀκολουθεῖ τὴς ἀκόλουθες ὁδηγίες:

α) Πρέπει νὰ παίζονται μόνον σημαντικὰ ἔργα και κατὰλληλα γιὰ παιδιά.

β) Ἡ δυσκολία τῶν ἔργων δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνει τὴς δυνάμεις τῶν μαθητῶν. Ὁ σκοπὸς τῶν συναυλιῶν αὐτῶν είναι, τὰ παιδιά νὰ ἀκούν παιδικὴ μουσικὴ στὴν πλέγεια τῆς μορφῆς και νὰ σπρωχθοῦν και αὐτὰ σὲ μουσικὴ ἐπίδοση.

γ) Ὑστερα ἀπὸ τὴς συναυλίας ἀκολουθεῖ συζήτηση ἀπὸ τὸν δάσκαλο.

Γιὰ τὸ τρίτο εἶδος: Στὴς μεγάλες πόλεις παρουσιάζεται συχνὰ ἡ εὐκαιρία νὰ ὁδηγηθῶν τὸς μαθητὲς εἰς συναυλίαι ἔξω ἀπὸ τὸ σχολεῖο. Καὶ στὴν περίπτωση ὅμως αὐτὴ πρέπει νὰ προσέχουμε στὰ παρακάτω σημεῖα σχετικὰ μὲ τὸ πρόγραμμα:

α) Μόνον κλασσικὰ ἔργα μεγάλων καλλιτεχνῶν πρέπει νὰ παρακολουθοῦν τὰ παιδιά.

β) Νὰ παρακολουθοῦν μόνον τέτια ἔργα, πού ἀνταποκρίνονται στὴς μουσικὲς τοὺς δυνάμεις.

γ) Ἀπὸ τὰ δύο αὐτὰ βγαίνει ἡ ἀπαίτηση πὸς, κατὰ ἀμείβοση μουσικὴ πρέπει νὰ ἀποκλείεται ἀπὸ τὸ σχολεῖο. Ἔργα συγχρόνως καλλιτεχνῶν μποροῦν νὰ ἐκτελοῦνται μόνον ὅταν ἐκπληροῦν τὴς παραπάνω ἀπαιτήσεις.

ΣΧΟΛΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

Ὁ θεσμὸς τῶν Μαθητικῶν συνεταιρισμῶν ὡστὸς εἶναι νὰ ἐφαρμοσθῆ μὲ κάποιον σύστημα στὰ σχολεῖα μας. Πρέπει νὰ δοθεῖ ἰδιαίτερη προσοχὴ στὸ θεσμὸ τοῦτο και νὰ μὴ γίνετα ὅπως συχνὰ νὰ ἐπίδειξη ἡ νὰ διαρθεῖ μόνον λίγην χρονικὴ διάστημα και ὑστερα νὰ σβῆναι ἢ νὰ βρισκεται σὲ μιὰ νεκροφάνεια. Θὰ πρέπει νὰ διακρίνει τὸ δάσκαλο ἕνας ἐθνοσιαστικὸς πραγματικὸς και καὶ ὄχι ὁ συνειθισμένος στιγμιαῖος! Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸν ἀσφαλῶς ποτὲ δὲν θὰ φθάσουμε σὲ κείνο πὸ ἐπιδιώκει ὁ μαθητικὸς συνεταιρισμός. Ἡ ἐργασία νὰ ἔχει περιεχόμενον και βάθος. Ἔτσι θὰ μπορέσει ἡ ἐργασία νὰ ἔχει κάποιον μελλοντικὸ ἀποτέλεσμα. Κι' ὁ νέος ἄμα τελεώσει τὸ σχολεῖο θὰ εἶναι σὲ θέση νὰ ἀναμνηθεῖ στὰ συνεταιριστικὰ ζητήματα τοῦ τόπου τὸν ἐφοδιασμένους μὲ τ' ἀπαραίτητα στοιχεῖα γιὰ μιὰ τέτια ἐργασία. Θὰ ἔχει ἀποχτηθεῖ στὸ σχολεῖο τὸν κάποιον συνεταιριστικὴ συνείδηση και μὲ τὰ στοιχεῖα πού ἔχει θὰ βοηθεῖ τὸ ἔργο και ὄχι ν' ἀντιδρᾷ ὅπως γίνεται τὴς περισσότερες φορὲς ἀπὸ ἀγνοια, ἀπὸ ἀμαθεια. Πολλὴ λίγα ἀπὸ τὸ σημερινὰ μέλη, παρακολουθοῦν ἔργα συνεταιριστικὰ, μελετοῦν και προσέχουν ἰδιαίτερα τὴν συνεταιριστικὴν κίνηση, γιὰ νὰ μποροῦν ἐπιτὰ νὰ ἐκφράζονε γνώμη. Κι' αὐτὸ κατά τὴ γνώμη μας εἶναι ἡ ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιὰ νὰ προοδεῖσαι ἕνας συνεταιρισμός, και νὰ μὴ εἶναι ἕνας μισοπροθεσμιὸν σωματεῖο.

Χρειάζεται τὰ μέλη νὰ ἔχουν κάποια μόρφωση. Γι' αὐτὸ ἀπὸ τὰ κάτω θ' ἀρχίσει ἡ ἐργασία αὐτὴ. Ἀπὸ τὸ σχολεῖο ἀπὸ καὶ θὰ δοθεῖ ἡ ἀρχή, ἐκεῖ πρέπει νὰ πάρει περισσότερη πρακτικὴ μόρφωση ὁ νέος, ὁ ἀδριανὸς συνεταιριστής. Οἱ δασκάλοι τῶν ἀρχοτικῶν περιφερειῶν ἄς ἀρχίσουν τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ θεσμοῦ αὐτοῦ ἂν θέλουν νὰ δώσουν

τὴν κίνηση πού πρέπει, ἂν ποθοῦνε νὰ δώσουν ἕνα πολιτικὸν στὸν ἀγρότη, τὸν ἀγροτικὸν πολιτικὸν.

Ὁ δάσκαλος τὸν Σχολικὸν συνεταιρισμὸν τοῦ πρέπει νὰ ἔχει μερικὰ ἀπαραίτητα βιβλία (βιβλιοταμίον, ἀλληλογραφία, μελῶν κτλ.) και πού θὰ δίνει ὠριμένα δικαιώματα στὰ μέλη (πύλημα τῶν σχολ. εἰδῶν, προμήθεια διαφόρων εἰδῶν ἀπὸ τὸν σχολικὸν συνεταιρισμὸν, καταρισμός σχολικοῦ φαρμακείου, παροχὴ φαρμάκων στοὺς ἀπόρους κτλ.).

Θὰ δώσει ἔτσι στὰ παιδιά ν' ἀναπτύξουν ὅλη τὴ δραστηριότητά τους κι' ἔτσι παίρνοντας ἀπὸ μικροὶ τ' ἀπαραίτητα στοιχεῖα, θὰ μπορέσουν και σὲν μεγαλώσουν νὰ ὀφελήσουν τὴν κοινωνία τοῦ χωριοῦ τῶν και τὴν ἐργασίαν τους.

Σ' ἄλλα κράτη διδάσκειται τὸ μᾶθημα τῶν Συνεταιρισμῶν συστηματικὰ, ὅπως στὴν Τσεχοσλοβακία, τὴν Οὐγγαρία κτλ. Καὶ τὰ περισσότερα ἀγροτικὰ σχολεῖα ἔχουν βάλει σὲ ἐφαρμογὴ τὸ σύστημα αὐτὸ μὲ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα. Στὴς Παιδικὰς Ἀκαδημίαις καλὸ θὰ εἶναι νὰ διδάσκονται ὠριμένα στοιχεῖα ἀπὸ εἰδικὸς κι' ἔχουμε τέτοιους πολλοὺς.

Ἄς μὴ λησμονοῦμε πὸς ἄλλοτε αὐτοὶ πού ἐξέπλωσαν τὴν ἰδέαν τοῦ Συνεταιρισμοῦ ἦσαν ἐθνοσιαστικοὶ δασκάλοι μὲ πρωτοργατὴ τὸν ἀείμνηστο Ν. Μιχόπουλο, πού μὲ τὸ ραβδί τοῦ πεζοπόρου γυροῦσε ὅλα τὰ χωριά τῆς περιφερείας Ἀλμυροῦ κ. ἄ., προπαγανδίζοντας γιὰ τὴν ἰδέαν τοῦ Συνεταιρισμοῦ. Καὶ πέτυχε. Ὁ καρπὸς βλάστησε σὲ γόνιμο ἔδαφος.

Οἱ νέες γενεὲς θὰ θυμοῦνται τὸ ἔργο και θὰ τὸ ἔχουν γιὰ φωτεινὸν φανὸ!

ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΑΖΑΡΗΣ

Δημοδιδάσκαλος

ANDRÉ LICHTENBERGER

ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ Ο ΜΟΝΑΚΡΙΒΟΣ

(Βραβευμένο ἀπὸ τὴ Γαλλικὴ Ἀκαδημία—96ν ἔκδοση)

Μεταφραστής: ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

Ὁ Γιαννάκης τσακώνει τὸ Ζίπ ἀπὸ τὸ λουράκι τοῦ λαίμου του. Τοῦ δίνει δύο τρεῖς γερὲς στὸ κεφάλι, τὸν ἀναγκάζει νὸ γονατίσει χάρμη, και τὸν κρατεῖ ἐκεῖ ἀκίνητο μὲ ὅλη τὴν δύναμιν τῶν χειρῶν του.

Καὶ ὁμως μ' ὄλο τὸ σαρκῶμά της δὲ φαίνεται νὰ λιγοστῆπει τὸ κακό.

Ἡ Πίσσα, ἀνεβασμένη στὴ βιβλιοθήκη, εἶναι ἀκόμη φριχτὰ νευριασμένη. Λὲς κάθεται στὰ ἀγκάθια. Οἱ βολβοὶ τῶν ἀγριεμμένων ματιῶν τῆς σπιθοβολοῦνε, σὰν δύο ἠλεκτρικὲς σφαίρες. Ἡ οὐρὰ τῆς ἀνατριχασμένη κουνιέται δεξόξερβα, σὰν τὸν ὄφιν. Μὲς ἀπὸ τὸ λαρυγγί τῆς ξεχύνονται ἀκατάπαυστα μισουλίσματα, ἀλλόκοτα ξεφωνητὰ ὀργῆς και τρόμου, πού ποτὲ ποτὲ τὸς δυνάμωνον, σὰν ἀλλόφρενα ξελαρυγγίσματα, ὡς πού καταντᾶν οὐρλιάσματα τῆς μισερότερης ἐξθροπάθειας. Στὸ παραμικρότερο πάλεμα τοῦ Ζίπ, τὰ νύχια τῆς ξεπροβάλλουν και οἱ φοβερὲς πληθαίνουν. Μὰ και ὁ Ζίπ δὲ δειχνετα ὀλότετα συγκαταβατικότερος. Τρώγεται νὰ ξεφύγει ἀπὸ τὰ δεσμά του. Ἡ γλῶσσα του λαχανιάζοντας πετιέται ἔξω ἀπὸ τὸ λαρυγγί μὰ πῆχη. Ἀγριοκυττάζει τὴν Πίσσα, ξεχύνοντας, λὲς, ὄλο του τὸ πάθος μὲς ἀπὸ τὰ μάτια του.

Οἱ πρῶτοι ἀκροβολισμοὶ προμυῶν τρομερῆ τὴ σύγκρουση. Μὰ ὁ Γιαννάκης δὲν ἀποθαροῦνεται, πρέπει και θὰ ἐπιμείνει. Ὀπλιετα λοιπὸν μὲ ὑπομονὴν και ἐνεργητικότητα. Πληθαίνει τὴς καθησυχαστικῆς του προσπάθειαι εἰς τὰ μικρὰ μικρὰ χτυπήματα στὸ Ζίπ. Καὶ τὸ ὄπου δὲν πίπτει λόγος πίπτει εἰς τὸ θάνατον. Σιγὰ σιγὰ τ' ἀγριοπηδήματα λιγοστεύουν. Ὁ Ζίπ παραδέχεται τέλος νὰ στέκεται φρόνιμα στὴ θέση του, μὰ ἡ γλῶσσα του και τὰ μάτια του λὲς ἀκόμη φοβερίζουν. Καὶ ἡ Πίσσα κάπως ἡμερεθεῖ. ἔπαυσε τὰ μισουλίσματα. Μόνον τὴ βλέπει μὲ καρφωμένα τὰ μάτια τῆς στὸ Ζίπ, ν' ἀγριεῖται τὴς τοῖχες, μὸλις ἐκείνος κάνει νὰ κουνηθεῖ.

Τέλος και οἱ δύο τους δείχνουν, πὸς τὰ νεῦρα τους γαληνεύουν.

Ὅρα ὁ Γιαννάκης νὰ μὴ χάσει τὴν εὐκαιρία.

Μὲ φωνὴν λοιπὸν σοβαρῆ προστάζει:

—Ζίπ! μὴ σαλέψεις καθόλου.

Ὁ Ζίπ δοκιμάζει δύο τρεῖς φορὲς νὰ κουνηθεῖ, μὰ τέλος ἀποφασίζει νὰ ὑποταχθεῖ. Δὲ σαλεύει ὀλότετα. Ὁ Γιαννάκης ἀφήνει ἀπὸ τὸ χέρι του τὸ λουρὶ τὸν ἐλευθεροῦνει. Ἔτσι ὁ Ζίπ ξεσκλαβωμένος ἀπλώνει τὸ κορμὶ του καταγῆς. Ὁ Γιαννάκης ἀμέσως τότε ζυγώνει τὴν Πίσσα γελαστός. Τῆς ἐλαφροχαιδεῖται δύο τρεῖς φορὲς τὴ ῥαχὴν και νὰ τὴν ἀναθαρρύνει. Ἡ Πίσσα δὲν φαίνεται νὰ δίνει και τὸση ἐμπιστοσύνη στὰ χαϊδολογήματά του, μὰ και δὲ φανερώνει καμιά δυσαρέσκεια Καλὸ σημεῖο κι' αὐτό. Ὁ σκοπὸς τοῦ Γιαννάκη προοδεῖται κάπως.

Λοιπὸν σὰν ξανφώνησε: «Ζίπ! μὴ σαλέψεις!» ἀποφασίζει ὁ Γιαννάκης νὰ δώσει ἀμέσως τὸ ἀποτελεσματικὸ χτύπημα: Ἀπλώνει τὰ χέρια του, σηκώνει τὴν Πίσσα ἀπὸ τὴ βιβλιοθήκη και ἄφη σβύσει τὴ σπρίχη στὴν ἀγκυαλιά του.

Ἡ Πίσσα ξεστομίζει ταραγμένην δύο τρία μουγγανίσματα κι' ἕνα μισουλίσμα κλαψάριστο, χωρὶς ὅμως νὰ δειχνε και πηματάρικη ἀντίσταση.

Ὅσο γιὰ τὸ Ζίπ, σηκώνεται στὰ πσινά του και, λὲς, καμαρώνει τὴν Πίσσα γιὰ τὴν εὐτυχίαν τῆς.

Τὴ ἀπερίμεντος θρίαμβος! Καταφάνερο, πὸς ὁ Ζίπ ζῆσει νὰ τὰ κάνει καλά μὲ τὴν Πίσσα. Ὁ Γιαννάκης κρατώντας τὴν Πίσσα προχωρεῖ ἕνα βῆμα και τοῦ λὲει λίγα λογάκια ἀναθαρρυντικά.

Ἄλλοίμονο! Ὅλα του τὰ σχέδια σωριάσθησαν στὴ στιγμή.

Ἄντι νὰ εἰρηνέψουν ἀγριεψαν

τρισεχιρότερα, ὅλα γίνανε «Γῆς Μαδιάμ». Ὁ Ζίπ, νομίζοντας πὸς ὁ Γιαννάκης, ἐπιτήδης τοῦ ἔφερε κοντὰ του τὴν Πίσσα, γιὰ νὰ τὴ στραγγάλισαι, πρὶν ἐκεῖνος κλονοίωσαι τὸ σκοπὸ του, σηκώνει τὰ μπροστινά του πόδια, ῥίχνεται μ' ἕναν πῆδο καταπάνω τῆς. Ἀπὸ τὰ στήθη τῆς Πίσσας ξεχύνονται ἀλλόκοτα οὐρλιάσματα. Ὁ Γιαννάκης δοκιμάζει νὰ τὴν συγκατῆσει... Τζάφ! λὲς, ὅλα τῆς τὰ νύχια, σὰν ἕνα σωρὸ σουβλερὲς βελόνες, ῥίχνονται νὰ ὀργώσουν τὴ μυτούλα τοῦ Γιαννάκη. Βάζει μιὰ φωνὴν, ἀνοίγει τὰ χέρια... Θεέ μου, τὸ τί κακό ἔγινε. Τὴ λυσσοσμένο κνηγὸ μὲς τὴ κάμαρα. Ἀναποδογυρίζει μιὰ κορέλια. Τὸ φτιαράκι και τὸ γκουβαδάκι σωραβαλιάζονται χτυπώντας στὸν τοῖχο. Γαυγίσματα, μισουλίσματα ξεσκίζουν τ' αὐτὰ. Τέλος ἡ Πίσσα βλέπει τὴν πόρταν ἀνοιχτὴν και σὰν ἀστραπὴ μὲ ἀνασηκαμένες τὴς τοῖχες τῆς οὐρῆς γίνετα ἀφαντῆ. Ὁ Ζίπ τὴ βάζει στὸ κοντό, σὰ δαιμονισμένος.

Ὁ Γιαννάκης τρέχει κατόπι τους, σκοντάφτει, πέφτει φαρόδης πλατὺς και κλαίει τὴ μοῖραν του. Μὲ τὸ πέσιμο στὸ διάδρομο χτυπαῖ τὸ κούτελό του, ματώνει στὰ καλά τὴ μύτη του και τσοῦζει, τσοῦζει πάρα πολύ. Ὑποφέρει, εἶδε κι' ἔπαθε νὰ σταματήσει τὸ αἷμα, και συλλογιέται πὸς θὰ τὰ βάλουν ἴσως μαζί του, θὰ τὸν μαλώσουν. Καὶ ὡς ἕνα τέταρτο θλιβεροῦ στοχασμοῦ τοῦ σφίγγουν τὸ μέτωπό του...

Σιγὰ σιγὰ ὅμως ἡ ὄψη του ζωηρεθεῖ. Τὸ κάτω κάτω ὁ Ἰακὼβ και ὁ Ἡσαῦ ἦταν ἀδέρφια. Δὲν ἔπρεπε τόσο νὰ ἐθροῦνται. Ὁ Ζίπ και ἡ Πίσσα δὲν εἶναι τοῦλαχιστο ἀδέρφια. Δὲν ἦταν λοιπὸν εὐκολο, παραπολὸν μάλιστα δυσκολώτερο νὰ τοὺς συμβιβάζει. Ποῖος ἔξει ἂν κι' ὁ ἴδιος ὁ καλὸς Θεὸς θὰ τὸ πετύγαναι ἀμέσως ἀμέσως; Κι' ὁ Γιαννάκης ἐπὶ τέλος δὲν εἶναι θεός, εἶναι ἕνας Γιαννάκης και τίποτε περισσότερο.

Σηκώνεται και τρέχει νὰ τοῦ πλύνουν τὴν κατακαχημένη μυτούλα του.

Ἡ Ἰωάννα μὸλις τὸν ἀντικρῶζει βάζει τὴς φωνῆρας τῆς. Τὸν βάζει μπροστὰ και τοῦ σέρνει χλίμα δύο γὰ τὰ πηρημένα μούτρα του. Ἔχει ὅμως, τοῦ λὲει, τὴν ἐλίπδα, πὸς τὸ πάθημα θὰ τοῦ γίνεαι μάθημα. Καλὲ τί τοῦ κατέβηκε νὰ φιλιώσαι δύο τέτια ζῶα, σωστὰ ἀγρίμια!

Ὁ Γιαννάκης τῆς ἀποκρίνετα μὲ θάρρος!

—Μὰ κι' ὁ πανάγθος Θεὸς τὸ ἴδιο δὲν ἔκανε γιὰ τὸν Ἰακὼβ και τὸν Ἡσαῦ; Δὲν τοὺς φιλιώσε; Ἡ Ἰωάννα ἔκλεισε τὸ στόμα τῆς. Τοῦλ' ἵστον ὁ Ζίπ και ἡ Πίσσα εἶχαν σταθεῖ μιὰ στιγμή χωρὶς νὰ φαγωθοῦν. Αὐτὸ δὲν εἶναι ἄσχημο. Καλὸ σημεῖο κι' αὐτό. Τὸ

ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ

ΚΑΙ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ & ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ "ΣΧΟΛΙΚΗΣ,"

Α. ΕΡΓΑ ΤΥΠΩΜΕΝΑ

1 OSKAR PFISTER: «Ψυχάνωση και Παιδαγωγική». Μεταφραστής Κ. Α. ΣΩΤΗΡΙΟΥ.

Τιμὴ δραχμῆς 100. Γιὰ τοὺς ἀναγνώστες τῆς «ΣΧΟΛΙΚΗΣ» δρχ. 35 και 10 δελτία. Γιὰ τὰ ταχυδρομικὰ δρχ. 5.

2) ΜΙΧ. ΠΑΠΑΜΑΥΡΟΥ: «Διδακτικὲς ἀρχὲς τοῦ σχολείου ἐργασίας». Τιμὴ δραχμῆς 50. Γιὰ τοὺς ἀναγνώστες τῆς «ΣΧΟΛΙΚΗΣ» δρχ. 17 και 5 δελτία. Γιὰ τὰ ταχυδρομικὰ δρχ. 3.

3) Ζ. ΚΑΒΕΡΑΟΥ: «Κοινωνιολογικὴ Παιδαγωγική: Τόμοι Α' και Β'». Μεταφραστής Μιχ. Παπαμαύρος. Τιμὴ οἱ δύο τόμοι δραχμῆς 70. Γιὰ τοὺς ἀναγνώστες μας δραχμῆς 20 οἱ δύο τόμοι και 5 δελτία. Γιὰ τὰ ταχυδρομικὰ δρχ. 3.

4) ΧΑΝΣ ΤΣΟΥΛΛΙΧΕΡ: «Ἡ ψυχάνωση εἰς τὸ σχολεῖον». Μεταφραστής Θ. Μακρόπουλος, καθηγητῆς. Τιμὴ δραχμῆς 30. Γιὰ τοὺς ἀναγνώστες μας δρχ. 8 και 3 δελτία. Γιὰ τὰ ταχυδρομικὰ δρχ. 2.

Β. ΕΤΟΙΜΑ ΝΑ ΕΚΔΟΘΟΥΝ

5) Ε. ΕΡΚΕΣ: «Πὸς πλάστηκε ὁ Θεὸς—ψυχολογία τῆς Θρησκείας». Μεταφραστής Κ. ΜΗΤΡΟΥ καθηγητῆς. Τιμὴ δρχ. 40. Γιὰ τοὺς ἀναγνώστες τῆς «ΣΧΟΛΙΚΗΣ» δρχ. 15, 3 δρχ. ἀκόμη γιὰ τὰ ταχυδρομικὰ και 4 δελτία.

6) ΕΔ. CLAPARÈDE: «Τὸ συναισθημα τῆς κατωτερότητας στὸ παιδί». Μεταφραστής Κ. Α. ΣΩΤΗΡΙΟΥ.

Τιμὴ δρχ. 25. Γιὰ τοὺς ἀναγνώστες τῆς «ΣΧΟΛΙΚΗΣ» δρχ. 8, 2 δραχμῆς ἀκόμη γιὰ τὰ ταχυδρομικὰ και 4 δελτία.

Γ. ΘΑ ΕΚΔΟΘΟΥΝ ΣΕ ΛΙΓΟ

7) ΕΔ. CLAPARÈDE: «Ψυχολογικὲς διαιρέσεις». Μεταφραστής Κ. Α. ΣΩΤΗΡΙΟΥ.

Τιμὴ δραχμῆς 30. Γιὰ τοὺς ἀναγνώστες τῆς «ΣΧΟΛΙΚΗΣ» δρχ. 10, 2 δραχμῆς ἀκόμη γιὰ τὰ ταχυδρομικὰ και 5 δελτία.

8) VERA BARKLEY: «Οἱ ὠραῖαι ἀνακαλύψεις τοῦ Πέτρον και τῆς Βερονίκης».

Σκοπὸς τοῦ βιβλίου εἶναι νὰ μῆσει τὰ παιδιά 8—12 χρονῶν στὸ τόσο λεπτὸ πρόβλημα: πὸς γίνετα ἡ ἀναπαραγωγὴ τῆς ζωῆς στὰ φυτὰ, στὰ ζῶα, και στοὺς ἀνθρώπους.

Τιμὴ δρχ. 50. Γιὰ τοὺς ἀναγνώστες τῆς «ΣΧΟΛΙΚΗΣ» δρχ. 17, 3 δρχ. ἀκόμη γιὰ τὰ ταχυδρομικὰ και 8 δελτία.

9) ELISABETH HUGUENIN: «Ἡ Συνεπαιδεύση ἀγοριῶν και κοριτσιῶν».

Τιμὴ δραχμῆς 50. Γιὰ τοὺς ἀναγνώστες τῆς «ΣΧΟΛΙΚΗΣ» δρχ. 17, 3 ἀκόμη γιὰ τὰ ταχυδρομικὰ και 8 δελτία.

10) «Ἰργίγενει ἐν Ταῦροις»: Ἐμμετρη μετάφραση τοῦ ποιητῆ και συναδέλφου ΓΙΑΝΝΗ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗ.

Τιμὴ δρχ. 30. Γιὰ τοὺς ἀναγνώστες τῆς «ΣΧΟΛΙΚΗΣ» δρχ. 10, 2 δραχμῆς ἀκόμη γιὰ τὰ ταχυδρομικὰ και 5 δελτία.

Γιὰ τοὺς συνδρομητὲς μας πού πληρώσανε τὴν συνδρομὴν τους, δὲν χρεοιάζονται δελτία.

βράδν ὁ Γιαννάκης θὰ παρακαλέσει τὸν κολόκαρδο Θεὸν ἀνὰ τὸν βοηθεῖαι ἕνα λίγο. Καὶ αἴριο θὰ ξαναδοκιμάσει.

ΦΩΤΟ - ΟΠΤΙΚΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΦΩΤΟ-ΟΠΤΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ τοῦ Φαρμακείου μας, ὑπάρχει πλουσία συλλογὴ ἀπὸ

ΟΜΜΑΤΟΎΑΛΙΑ

Ὁλων τῶν σχημάτων

(Κρύσταλλα Punktal, Zeiss, Perfa κλπ).

ΔΙΟΠΤΡΑ ΘΕΑΤΡΟΥ

Πρισματικὰ ὡς και Roll films, filmes, filmpacks πλάκες κλπ.

Ἐπιμελεστάτη ἐκτέλεσις ὑπὸ εἰδικοῦ τεχνικοῦ πάσης ὀπτικῆς και φωτογραφικῆς ἐργασίας.

Ἐμφανίσεις, Ἐκτυπώσεις, Μεγεθύνσεις.

Ἐπίσης πλουσιωτάτη συλλογὴ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΩΝ

ἀπὸ 85 δρχ. μέχρι 10.000 δρχ.</